2021 m. lapkričio 23 d., antradienis

P9_TA(2021)0464

ES ataskaitų teikimo, stebėsenos ir audito skaitmeninimas

2021 m. lapkričio 23 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl ES ataskaitų teikimo, stebėsenos ir audito skaitmeninimo (2021/2054(INL))

(2022/C 224/02)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 225 straipsnį,

— atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 322 straipsnio 1 dalį ir į 325 straipsnį,

— atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (toliau – Finansinis reglamentas) ([1]),

— atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ([2]),

— atsižvelgdamas į 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (FIA direktyva) ([3]),

— atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/843, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos ir iš dalies keičiamos direktyvos 2009/138/EB ir 2013/36/ES (Kovos su pinigų plovimu direktyva) ([4]),

— atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė ([5]),

— atsižvelgdamas į Europos Parlamento ir Komisijos bendrą pareiškimą dėl duomenų rinkimo veiksmingai kontrolei ir auditui užtikrinti ([6]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo,

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. gegužės 14 d. rezoliuciją su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimų dėl Europos Sąjungos 2018 finansinių metų bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija ir vykdomosios įstaigos, dalį ([7]),

— atsižvelgdamas į savo 2021 m. balandžio 29 d. rezoliuciją su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimų dėl Europos Sąjungos 2019 finansinių metų bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija ir vykdomosios įstaigos, dalį ([8]),

([1]) OL L 193, 2018 7 30, p. 1.
([2]) OL L 119, 2016 5 4, p. 1.
([3]) OL L 198, 2017 7 28, p. 29.
([4]) OL L 156, 2018 6 19, p. 43.
([5]) OL L 57, 2021 2 18, p. 17.
([6]) OL C 58 I, 2021 2 18, p. 2.
([7]) OL L 417, 2020 12 11, p. 381.
([8]) Priimti tekstai, P9_TA(2021)0164.

2021 m. lapkričio 23 d., antradienis

— atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 17–21 d. Europos Vadovų Tarybos išvadų dėl 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos 24 punktą,

— atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo pareiškimą sujungtose bylose C-465/00, C-138/01 ir C-139/01 (*Österreichischer Rundfunk*) ([9]) apie „demokratinės visuomenės mokesčių mokėtojų teisę ir apskritai visuomenės teisę būti informuotiems apie valstybės pajamų panaudojimą“,

— atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto užsakytą ir Biudžeto reikalų teminio skyriaus atliktą tyrimą apie 50 didžiausių BŽŪP ir sanglaudos fondų lėšų gavėjų kiekvienoje ES valstybėje narėje,

— atsižvelgdamas į Europos Parlamento tyrimų tarnybos (EPRS) atliktą Europos pridėtinės vertės vertinimo tyrimą „ES ataskaitų teikimo, stebėsenos ir audito skaitmeninimas“,

— atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 04/2020 „Naujų vaizdo technologijų naudojimas bendros žemės ūkio politikos stebėjimui: apskritai daroma nuosekli pažanga, bet klimato ir aplinkos stebėjimo srityje ji lėtesnė“,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 47 ir 54 straipsnius,

— atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A9-0311/2021),

A. kadangi pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 15 straipsnį Sąjungos institucijos, įstaigos, organai ir agentūros veikia kiek įmanoma gerbdami atvirumo principą;

B. kadangi vykdant biudžetą to principo taikymas reiškia, kad Europos piliečiams turėtų būti prieinama informacija apie tai, kur ir kokiais tikslais Sąjunga leidžia lėšas; pažymi, kad į biudžetą neįtrauktų priemonių skaičius toliau auga, mano, kad Komisija turėtų vykdyti tiesioginį tokių priemonių kaip „NextGenerationEU“ valdymą; pabrėžia, kad Parlamentas turi vykdyti savo įgaliojimus, susijusius su sprendimų priėmimo, tikrinimo ir biudžeto įvykdymo patvirtinimo funkcijomis; prašo atnaujinti Finansinį reglamentą siekiant užtikrinti galimybę Parlamentui vykdyti savo įgaliojimus kontroliuoti šiuos naujus mechanizmus; pabrėžia, kad tai ypač svarbu skaitmeninant ES ataskaitų teikimą, stebėseną ir auditą;

C. kadangi labai svarbu, kad visuomenė žinotų apie Sąjungos lėšų panaudojimą, ir labai svarbus visapusiškas šio proceso skaidrumas, siekiant, kad šios išlaidos būtų priimtinos, kad būtų užtikrinta atskaitomybė, patikimumas ir geresnė išlaidų kontrolė, ir kad, be kita ko, būtų išvengta piktnaudžiavimo, korupcijos, sukčiavimo ir interesų konfliktų;

D. kadangi Finansinio reglamento 38 straipsnyje nustatytos dabartinės informacijos apie gavėjus ir kitos informacijos skelbimo taisyklės;

E. kadangi dėl skirtingo šių taisyklių įgyvendinimo susidarė tokia padėtis, kad šiuo metu yra viena BŽŪP ataskaitų teikimo sistema kiekvienoje valstybėje narėje ir daugiau kaip 250 ataskaitų teikimo sistemų pagal struktūrinę ir sanglaudos politiką valstybėse narėse;

F. kadangi šiuo metu labai skiriasi šių sistemų projektavimo, veikimo ir informacijos iš jų gavimo bei ja dalijimosi būdai;

G. kadangi dėl duomenų suskaidymo labai sunku arba net neįmanoma nustatyti galutinių naudos gavėjų tiesioginio, netiesioginio ar pasidalijamojo Sąjungos lėšų valdymo atvejais;

H. kadangi yra daug sistemų, kuriose nesama fizinių asmenų ir bendrovių unikalių identifikavimo numerių;

I. kadangi, kalbant apie bendroves, dabartinėse sistemose daugeliu atvejų nėra informacijos apie bendrovių savininką ar savininkus arba tikruosius savininkus; kadangi Europos ataskaitų teikimo, stebėsenos ir audito skaitmeninimas – tai naudingiausia priemonė, taikytina siekiant išvengti dezinformacijos, kai viešai skelbiama nekonfidenciali informacija;

([9]) ECLI:EU:C:2003:294, 85 punktas.

J. kadangi Parlamentas kelis kartus prašė Komisijos pateikti informaciją apie 50 didžiausių BŽŪP ir struktūrinių fondų lėšų gavėjų kiekvienoje valstybėje narėje, tačiau iki šiol gavo neišsamius ir nepatenkinamus atsakymus;

K. kadangi 2020 m. Parlamentas inicijavo tyrimą, kad, remiantis viešai prieinama informacija, būtų nustatyti 50 didžiausių BŽŪP ir struktūrinių fondų lėšų gavėjų kiekvienoje valstybėje narėje, ir tyrime pateikta įdomių išvadų, tačiau jis taip pat parodė, kaip ir toliau yra sunku daugeliu atvejų nustatyti galutinius naudos gavėjus;

L. kadangi dabar susiklosčiusi padėtis yra tokia, kad faktiškai niekam neįmanoma gauti bendro vaizdo apie tai, kiek lėšų galutiniai naudos gavėjai gauna vykdant BŽŪP ir struktūrinę bei sanglaudos politiką;

M. kadangi iš Audito Rūmų išvadų, pristatytų 2021 m. rugsėjo 2 d. surengtame viešajame klausyme Biudžeto kontrolės komitete, matyti, kad esama akivaizdžios būtinybės didinti esamos Sąjungos lėšų priežiūros sistemos skaidrumą;

N. kadangi kai kurios bendrovės ir fiziniai asmenys veikia daugiau nei vienoje valstybėje narėje ir todėl gauna Sąjungos subsidijas keliose valstybėse narėse, ir kadangi bendrovių struktūros gali būti labai sudėtingos ir neaiškios, todėl Komisija negali stebėti bendros kiekvienos iš šių tarptautinių bendrovių gautų pinigų sumos;

O. kadangi 2020 m. liepos 17–21 d. Europos Vadovų Taryba, atsižvelgdama į valstybių ir vyriausybių vadovų susitarimą dėl 2021–2027 m. DFP, savo išvadų 24 punkte pripažino, kad kontrolės ir audito tikslais reikia daugiau informacijos apie galutinius Sąjungos finansavimo gavėjus;

P. kadangi visi šie veiksniai rodo, kad reikia skubiai sukurti bendrą, skaidrią ir nesudėtingą standartizuotą, kiek įmanoma atvirojo šaltinio principais grindžiamą sąveikią skaitmeninę Sąjungos lygmens sistemą, kad valstybių narių įgyvendinančiosios institucijos galėtų teikti ataskaitas apie BŽŪP, struktūrinių bei sanglaudos fondų lėšų ir kitų lėšų gavėjus, o nacionalinės kontrolės ir audito institucijos, OLAF, Europos prokuratūra ir kitos Sąjungos institucijos bei įstaigos galėtų gauti išsamią ir patikimą informaciją apie galutinių naudos gavėjų tapatybę, jų gaunamas sumas ir fondus, iš kurių gautos lėšos;

Q. kadangi visuomenė turėtų turėti galimybę susipažinti su informacija apie tiesioginius ir galutinius Sąjungos lėšų gavėjus kiek įmanoma didesne apimtimi, kokia yra galima pagal taikytinas duomenų apsaugos taisykles ir įtvirtintą Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) praktiką duomenų apie Sąjungos lėšų gavėjus skelbimo srityje;

R. kadangi tokioje sistemoje turėtų būti užtikrintas duomenų formato suderinamumas, kompiuterio skaitomas duomenų formatas, numatyti unikalūs identifikavimo numeriai, paieškos ir rūšiavimo funkcijos ir ji turėtų būti sąveiki, kad duomenis būtų galima apibendrinti ne tik pagal vieną politiką ar fondą, o pagal visas politikos sritis, fondus ir valstybes nares, ir turėtų apimti tiesioginį, netiesioginį ir pasidalijamąjį valdymą;

S. kadangi tokią sistemą turėtų sukurti Komisija, siekiant užtikrinti visapusišką sąveikumą, įskaitant automatinį pagrindinių sistemos elementų vertimą raštu, ir kuo greitesnį tokios sistemos įdiegimą visose valstybėse narėse, politikos srityse ir visų fondų atvejais;

T. kadangi tokia sistema turi būti kuriama kartu užtikrinant aukščiausią kibernetinio saugumo lygį, kad būtų išvengta kibernetinių išpuolių ar bandymų įvykdyti kibernetinius išpuolius prieš šią sistemą, naudojamą visose valstybėse narėse;

U. kadangi Sąjungos biudžeto lėšomis turėtų būti finansuojamas tokios sistemos kūrimas ir ja naudotis turėtų būti suteikta galimybė valstybėms narėms ir regioninėms valdžios institucijoms, atsakingoms už tokių ataskaitų teikimo sistemų valdymą ir priežiūrą, taip pat žurnalistams, pilietinės visuomenės atstovams ir plačiajai visuomenei, taip pat turėtų būti organizuojami pareigūnų, atsakingų už kasdienį sistemų veikimą, mokymo kursai;

V. kadangi BŽŪP ir struktūrinės bei sanglaudos politikos sričių ataskaitų teikimo sistemos realiai negali būti nuolat atnaujinamos atsižvelgiant į naujausią informaciją apie bendrovių savininkus, taigi ir galutinius naudos gavėjus, todėl sistemos turėtų būti automatiškai susietos su viešomis bendrovių duomenų bazėmis ir bendromis galutinių naudos gavėjų duomenų bazėmis;

2021 m. lapkričio 23 d., antradienis

W. kadangi viešieji subjektai dažnai yra tiesioginiai pagal BŽŪP arba iš struktūrinių fondų skiriamų lėšų, vėliau išmokamų kitiems gavėjams įgyvendinant konkrečią programą, gavėjai; kadangi tokiais atvejais viešasis subjektas taip pat turėtų būti įpareigotas pranešti, kas yra galutiniai lėšų gavėjai; kadangi skaitmeninė sistema turėtų būti sąveiki su, be kita ko, atitinkamų nacionalinių įstaigų ir institucijų, valdymo ir mokėjimo institucijų vidaus sistemomis, taip pat su nacionalinėmis viešųjų pirkimų ir konkursų duomenų bazėmis;

X. kadangi tokia sąveiki sistema turėtų atitikti Bendrojo duomenų apsaugos reglamento taisykles ir pagrįstas *de minimis* taisykles, susijusias su duomenų skelbimu;

Y. kadangi duomenys apie pagal BŽŪP ir iš struktūrinių bei sanglaudos fondų skiriamų lėšų gavėjus turėtų būti prieinami visuomenei bent penkerius metus;

Z. kadangi duomenų apie lėšų pagal pasidalijamojo valdymo politiką gavėjus skelbimo taisyklės turėtų būti kuo labiau suderintos su taisyklėmis, skirtomis lėšų, kurioms taikomas tiesioginis valdymas, gavėjams; kadangi reikėtų dažniau ir geriau naudotis palydovų duomenimis ir pašalinti kliūtis, šiuo metu trukdančias mokėjimo agentūroms plačiai naudotis naujomis technologijomis ([10]);

1. prašo Komisijos, be kita ko, atliekant būsimą Finansinio reglamento peržiūrą, iki 2021 m. pabaigos pateikti reikiamus pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl Finansinio reglamento pakeitimų, atsižvelgiant į priede pateiktas rekomendacijas;

2. mano, kad finansinės išlaidos, susijusios su prašomu pateikti pasiūlymu, turėtų būti dengiamos iš Sąjungos biudžeto;

3. mano, kad pasitikėjimo Sąjungos lėšų finansiniu valdymu užtikrinimas yra labai svarbus siekiant užtikrinti bendrą pasitikėjimą Sąjungos institucijomis ir kartu tolesnės europinės integracijos projekto patikimumą;

4. kadangi debesijos paslaugos yra strateginis įgalinantis veiksnys, kalbant apie skaitmeninę transformaciją, ir kadangi 2021 m. liepos mėn. sukurtas Europos pramonės duomenų, tinklo paribio ir debesijos aljansas yra svarbus žingsnis šioje srityje;

5. pabrėžia, kad aiškios, suprantamos ir teisingos taisyklės, reglamentuojančios teises gauti paramą arba dalyvauti išlaidų programose, yra pirmoji išankstinė su Sąjungos lėšų finansiniu valdymu susijusios paramos sąlyga;

6. tvirtai laikosi nuomonės, kad veiksmingiausias ir efektyviausias būdas užtikrinti geresnę Sąjungos finansų apsaugą ir griežtesnę kontrolę yra sukurti integruotą, sąveikią ir suderintą sistemą, skirtą informacijai apie galutinius naudos gavėjus visose valstybėse narėse rinkti, stebėti ir analizuoti;

7. mano, kad skaidrumas, kalbant apie taisyklių įgyvendinimą ir atitinkamai įvairių fondų ir programų lėšų gavėjų tapatybę ir jų gaunamas sumas, ir sukčiavimo prevencijos politika yra esminiai elementai užtikrinant pasitikėjimą finansiniu Sąjungos lėšų valdymu; pripažįsta, kad skelbiant duomenis apie naudos gavėjus turėtų būti paisoma *de minimis* ribų, vadovaujantis taikytinomis duomenų apsaugos taisyklėmis ir įtvirtinta Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika;

8. taip pat mano, kad skaidrumas, užtikrintas pasinaudojant skaitmeninimo programa ir kartu sukuriant integruotą, sąveikią ir suderintą sistemą, galėtų būti geriausia kovos su dezinformacija priemonė visose valstybėse narėse;

9. mano, kad skaidrumas, kalbant apie galutinius naudos gavėjus, taip pat yra labai veiksmingas kovos su galimu piktnaudžiavimu, interesų konfliktais, sukčiavimu ir korupcija Sąjungos lėšų panaudojimo ir paskirstymo atvejais įrankis;

10. mano, kad viešųjų lėšų skaidrumas užtikrina geresnę atskaitomybę ir didesnį piliečių pasitikėjimą valdžios institucijomis;

([10]) Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 04/2020 „Naujų vaizdo technologijų naudojimas bendros žemės ūkio politikos stebėjimui: apskritai daroma nuosekli pažanga, bet klimato ir aplinkos stebėjimo srityje ji lėtesnė“.

11. pabrėžia, kad skaidrumas, kalbant apie galutinius naudos gavėjus, padės sudaryti nacionalinių ir regioninių administracijų audito, kontrolės ir biudžeto įvykdymo patvirtinimo institucijoms, Komisijai, Tarybai ir Parlamentui daug geresnių ir tikslingesnių galimybių užtikrinti veiksmingą lėšų panaudojimą ar lėšas susigrąžinti sukčiavimo ar kitokio netinkamo jų naudojimo atvejais, laikantis taisyklių ir atsižvelgiant į politikos užmojus; pabrėžia, kad Audito Rūmai, OLAF ir Europos prokuratūra taip pat galės veiksmingiau ir tiksliau vykdyti savo atitinkamas pareigas, jei jiems bus suteikta visapusiška prieiga prie išsamios ir patikimos informacijos;

12. taip pat pabrėžia, kad nuosekliau ir Sąjungos mastu skelbiant duomenis apie galutinius naudos gavėjus žurnalistams, pilietinės visuomenės atstovams ir plačiajai visuomenei bus suteiktos daug geresnės galimybės kelti teisėtus ir susirūpinimą keliančius klausimus ir taip atskleisti galimus netinkamo Sąjungos lėšų naudojimo ar sukčiavimo atvejus arba įtariamą politikoje dalyvaujančių asmenų įsitraukimą;

13. mano, kad dabartinė padėtis, kai neįmanoma susidaryti pakankamai išsamaus vaizdo apie tai, kas gauna lėšas ir kokios sumos yra gaunamos, ypač pasidalijamojo lėšų valdymo atveju, ir neįmanoma, visų pirma, be kita ko, susumuoti atskirų sumų tais atvejais, kai dalyvauja tas pats tiesioginis ir (arba) galutinis naudos gavėjas, ir (arba) tikrasis savininkas, yra nepriimtina ir turi būti kuo greičiau pakeista, siekiant padidinti Sąjungos lėšų skaidrumą ir veiksmingumą;

14. yra tvirtai įsitikinęs, kad veiksmingiausias būdas ištaisyti padėtį yra pakoreguoti atitinkamas Finansinio reglamento dalis siekiant padidinti skaidrumą, kad būtų galima žinoti, kas gauna lėšas, kokios sumos yra gaunamos ir iš kokių Sąjungos fondų ir programų;

15. pabrėžia, kad dėl tokio Finansinio reglamento pakeitimo gali tekti keisti sektorių teisės aktus, susijusius su atitinkamais fondais ir programomis;

16. pabrėžia, kad tokia dabartinio Finansinio reglamento peržiūra turėtų būti atlikta vykdant būsimą Finansinio reglamento peržiūrą, o ji, kaip paskelbė Komisija, turėtų būti pristatyta 2021 m. ketvirtąjį ketvirtį;

17. mano, kad vykdant Finansinio reglamento peržiūrą reikėtų numatyti tvirtą teisinį pagrindą dėl privalomo atvirų ir standartizuotų viešųjų pirkimų duomenų naudojimo ir nustatyti, kad biudžeto kontrolės IT sistemos būtų privalomos ir sąveikios su nacionalinėmis ir regioninėmis duomenų bazėmis;

18. pabrėžia, kad atliekant peržiūrą turėtų būti užtikrintas standartizuotų duomenų rinkinių naudojimas ir galimybė nustatyti galutinius lėšų gavėjus; mano, kad audito ir kontrolės tikslais surinkta privaloma informacija turi apimti bent juridinių asmenų registracijos numerį, nacionalinį fizinių asmenų identifikavimo numerį, naudos gavėjo, subrangovų, tikrųjų savininkų tipą ir informaciją, ar naudos gavėjas taip pat gauna valstybės pagalbą, ir kontaktinę gavėjo informaciją; pabrėžia, kad prieiga prie neskelbtinų duomenų naudojantis sąveikia skaitmenine ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistema turėtų būti suteikiama tik atsakingoms nacionalinėms ir Europos institucijoms, įstaigoms ir organams audito, kontrolės ir biudžeto įvykdymo patvirtinimo tikslais ir kad turėtų būti griežtai laikomasi duomenų apsaugos reikalavimų;

19. pabrėžia, kad Komisija turėtų užtikrinti, kad integruotų ir standartizuotų ataskaitų teikimo ir stebėsenos priemonių naudojimas būtų privalomas ir kad šis procesas būtų visapusiškai įdiegtas valstybėse narėse, taigi nebebūtų taikomas tik savanoriškai;

20. pabrėžia, kad atliekant peržiūrą taip pat turėtų būti užtikrinta, kad tais atvejais, kai tiesioginis Sąjungos lėšų gavėjas yra bendrovė, būtų įmanoma nustatyti tos bendrovės tikruosius savininkus;

21. pabrėžia, kad tais atvejais, kai tiesioginis gavėjas yra bendrovė, priklausanti kitai bendrovei, turėtų būti užtikrinta, kad būtų galima nustatyti ir antrosios bendrovės tikruosius savininkus, ir kad šis įpareigojimas turėtų būti toliau taikomas visoms bendrovėms, kurios yra nuosavybės struktūros dalis; todėl mano, kad reikia turėti unikalius identifikacinius numerius, kuriuos naudos gavėjams nustatytų patronuojančiosios bendrovės, kad kiekviena patronuojamoji bendrovė turėtų atitinkamą numerį, pagal kurį būtų galima atsekti lėšas iki galutinių naudos gavėjų ir tikrųjų savininkų;

22. pažymi, kad šis tikrojo savininko nustatymo įpareigojimas turėtų būti taikomas bent tais atvejais, kai fiziniam ar juridiniam asmeniui priklauso daugiau kaip 15 proc. atitinkamos bendrovės; pabrėžia, kad giminaičiams priklausančios bendrovės akcijos turėtų būti sumuojamos ir skaičiuojamos kaip viena;

2021 m. lapkričio 23 d., antradienis

23. pažymi, kad tikrųjų savininkų nustatymo įpareigojimas turėtų būti taikomas ir tada, kai bendrovė yra Sąjungai nepriklausančioje šalyje;

24. pažymi, kad atliekant Finansinio reglamento peržiūrą taip pat turėtų būti užtikrinta, kad viešieji subjektai, kurie yra tiesioginiai Sąjungos lėšų gavėjai, būtų įpareigoti teikti ataskaitas apie galutinius lėšų gavėjus, t. y. jei tai yra fizinis ar juridinis asmuo, jei tai ne pats viešasis subjektas; pabrėžia, jog būtina, kad skaitmeninė sistema būtų sąveiki su atitinkamų nacionalinių įstaigų ir institucijų, valdymo ir mokėjimo institucijų vidaus sistemomis, taip pat su nacionalinėmis viešųjų pirkimų ir konkursų duomenų bazėmis;

25. ragina Komisiją sukurti sistemą, pagal kurią užtikrinamas BŽŪP, sanglaudos ir struktūrinių fondų politikos ir kitų sričių politikos vykdymo atvejais ES ataskaitų teikimo, stebėsenos ir audito skaitmeninimas, ir sudaryti galimybę šia sistema naudotis finansų pareigūnams ir už biudžeto vykdymą atsakingiems subjektams, įskaitant kompetentingas nacionalines ir regionines institucijas, atvejais, kai taikomas pasidalijamasis valdymas;

26. pabrėžia, kad tokia sistema turi būti grindžiama, kiek įmanoma, atvirojo šaltinio principais ir standartizuotais duomenų rinkiniais ir priemonėmis, skirtimis rinkti, lyginti ir apibendrinti informaciją ir duomenis apie galutinius Sąjungos lėšų gavėjus ir naudos gavėjus kontrolės, audito ir biudžeto įvykdymo patvirtinimo tikslais; pabrėžia, kad elektroninė tapatybė turi būti pirmasis žingsnis siekiant padidinti piliečių pasitikėjimą viešosiomis institucijomis;

27. pabrėžia, kad tokia sistema turėtų būti plėtojama siekiant užtikrinti visapusišką skaidrumo principų laikymąsi, kaip nurodyta Finansinio reglamento II antraštinės dalies 8 skyriuje;

28. pabrėžia, kad, laikantis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento taisyklių, tokia sistema turėtų būti prieinama žurnalistams, pilietinės visuomenės atstovams ir plačiajai visuomenei, siekiant palengvinti viešųjų lėšų naudojimo tyrimus ir galbūt atskleisti sukčiavimą;

29. prašo, kad ši sistema būtų sukurta per dvejus metus, būtų suteikta naudotis nemokamai ir būtų privaloma valstybių narių ataskaitas teikiančioms institucijoms;

30. pabrėžia, kad kuriant tokią sistemą turėtų būti numatyta galimybė nacionalinėms ir regioninėms valdžios institucijoms ir atitinkamoms Sąjungos institucijoms, įskaitant Parlamentą, Komisiją, Europos Audito Rūmus, OLAF ir Europos prokuratūrą atitinkamais atvejais, užtikrinti veiksmingas interesų konfliktų, pažeidimų, dvigubo finansavimo ir bet kokio netinkamo lėšų panaudojimo patikras, taip pat naudoti modernias IT priemones, pvz., ARACHNE;

31. atkreipia dėmesį į tai, kad tokia sistema suteiktų galimybę labai greitai nustatyti pasikartojančius ir galimus neproporcingai dažnus Sąjungos lėšų gavimo, taip pat konkursų nugalėjimo atvejus;

32. prašo Komisijos užtikrinti, kad būtinas tokios sistemos finansavimas būtų numatytas Sąjungos biudžete kartu su asignavimais nacionalinių ir regioninių valdžios institucijų, kurios naudosis šia sistema, darbuotojų mokymui ir techninei pagalbai;

33. pažymi, kad tokia sistema pati negali apimti atnaujintų duomenų apie bendrovių savininkus; taip pat pažymi, kad toks reikalavimas reikštų, jog valdymo institucijos taptų atsakingos už duomenis apie bendroves, už kurias jos nėra atsakingos;

34. prašo, kad sistema būtų sukurta taip, kad būtų automatiškai susieta su duomenų bazėmis, kuriose pateikiama atnaujinta informacija apie įmonės nuosavybę, taip pat užtikrinta sąveika su atitinkamų nacionalinių įstaigų ir institucijų, valdymo ir mokėjimo institucijų vidaus sistemomis ir su nacionalinėmis viešųjų pirkimų ir konkursų duomenų bazėmis;

35. prašo, kad informacija apie Sąjungos lėšų gavėjus būtų viešai prieinama bent penkerius metus;

36. pabrėžia, kad taikant tokią sistemą turėtų būti paisoma Sąjungos duomenų apsaugos taisyklių ir įtvirtintos ESTT praktikos; atkreipia dėmesį į informacijos, kurią reikia rinkti, apibendrinti ir saugoti audito, kontrolės ir biudžeto įvykdymo patvirtinimo tikslais, ir informacijos, kuri gali būti prieinama visuomenei apskritai, išsamumo lygio skirtumus; pabrėžia, kad audito, kontrolės ir biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos turi turėti visapusišką prieigą prie visos turimos informacijos, o duomenų skelbimas gali būti ribojamas taikant duomenų apsaugos reikalavimus ir *de minimis* ribas;

37. pabrėžia, kad tokia sistema turi būti veiksmingai apsaugota nuo kibernetinių grėsmių; prašo Komisijos investuoti į aukšto lygio kibernetinio saugumo programinę įrangą ir periodiškai atlikti testus, kad būtų nustatytos galimos silpnosios vietos, be kita ko, ir valstybių narių lygmeniu;

38. pripažįsta, kad taikant sistemą turėtų būti paisoma taisyklių dėl minimalių sumų, kurios neskelbiamos viešai; pabrėžia, kad atsakingos institucijos visada turėtų susumuoti visas lėšas, kurios išmokamos vienam naudos gavėjui, ir, jei bendra suma, kuri mokama bet kuriam atskiram naudos gavėjui, viršija minimalią sumą, tai informacija apie visus mokėjimus tam gavėjui turėtų būti skelbiama viešai;

39. prašo Komisijos užtikrinti, kad ši sistema taip pat būtų kuo plačiau naudojama lėšoms ir politikos priemonėms, kai taikomas tiesioginis valdymas, laikantis tokių pačių skaidrumo taisyklių kaip ir Sąjungos programų lėšų gavėjų atveju;

40. pabrėžia, kad esama ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema (EDES) taip pat atlieka svarbų vaidmenį apsaugant Sąjungos finansinius interesus; yra susirūpinęs dėl to, kad ji taikoma tik tiesioginio valdymo lėšoms, kurios sudaro tik apie 20 proc. Sąjungos lėšų; taip pat yra susirūpinęs dėl to, kad ekonominės veiklos vykdytojams, kuriuos OLAF nustatė kaip piktnaudžiaujančius viešosiomis lėšomis, nėra automatiškai draudžiama dalyvauti sudarant sutartis, finansuojamas iš Sąjungos biudžeto, arba taikomos finansinės nuobaudos; primygtinai ragina Komisiją išplėsti sistemos EDES taikymo sritį atliekant būsimą Finansinio reglamento peržiūrą, kad ji taptų veiksmingesnė;

41. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją ir pridedamas rekomendacijas Komisijai ir Tarybai.

2021 m. lapkričio 23 d., antradienis

REZOLIUCIJOS PRIEDAS

PRAŠOMO PATEIKTI PASIŪLYMO TEKSTAS

Pasiūlymas dėl

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO

kuriuo iš dalies keičiamas 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 322 straipsnio 1 dalį, kartu su Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartimi, ypač jos 106a straipsniu,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Audito Rūmų nuomonę,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) atsižvelgiant į Europos Parlamento prašymus ir atsakant į 2020 m. liepos 17–21 d. Europos Vadovų Tarybos išvadų 24 punktą, siekiant sustiprinti Sąjungos biudžeto ir Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonės apsaugą nuo sukčiavimo ir pažeidimų, kontrolės ir audito tikslais turėtų būti nustatytos standartizuotos priemonės informacijai ir duomenims apie galutinius Sąjungos finansavimo gavėjus ir naudos gavėjus rinkti, palyginti ir apibendrinti;

(2) siekiant užtikrinti veiksmingą kontrolę ir auditą, būtina rinkti duomenis apie tuos, kurie galiausiai gauna tiesioginę arba netiesioginę naudą iš Sąjungos finansavimo, kuriam taikomas pasidalijamasis valdymas, ir iš projektų bei reformų, remiamų pagal 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241 ([1]), kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, įskaitant duomenis apie finansavimo gavėjų tikruosius savininkus. Su tokių duomenų rinkimu ir tvarkymu susijusios taisyklės turės atitikti taikytinas duomenų apsaugos taisykles;

(3) siekiant sustiprinti Sąjungos biudžeto apsaugą, Komisija turėtų suteikti galimybę naudotis integruota ir sąveikia informacijos ir stebėsenos sistema, apimančia bendrąją duomenų gavybos ir rizikos įvertinimo priemonę, kad būtų galima turėti prieigą prie minėtų duomenų, juos saugoti, apibendrinti ir analizuoti, siekiant užtikrinti bendrą privalomą taikymą valstybėse narėse. Ta sistema būtų užtikrinami veiksmingi patikrinimai, ar nėra interesų konfliktų, pažeidimų, dvigubo finansavimo problemų ir bet kokio netinkamo lėšų panaudojimo. Komisija, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) ir kitos Sąjungos tyrimų ir kontrolės įstaigos turėtų turėti būtiną prieigą prie tų duomenų, kad jos galėtų vykdyti savo priežiūros funkcijas, susijusias su kontrole ir auditu, kuriuos visų pirma turi vykdyti valstybės narės, kad nustatytų pažeidimus ir atliktų administracinius tyrimus dėl atitinkamo Sąjungos finansavimo netinkamo naudojimo ir galėtų susidaryti tikslų vaizdą apie jo paplitimą;

(4) todėl Reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

Reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 iš dalies keičiamas taip:

1) 36 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

([1]) OL L 57, 2021 2 18, p. 17.

a) 3 dalis papildoma šiuo punktu:

„ee) duomenų apie tuos, kurie galiausiai gauna tiesioginę arba netiesioginę naudą iš Sąjungos finansavimo, rinkimą;“;

b) 4 dalis papildoma šiuo punktu:

„cc) integruota ir sąveikia elektronine informacijos ir stebėsenos sistema, apimančia bendrąją duomenų gavybos ir rizikos įvertinimo priemonę, kad būtų galima gauti ir analizuoti duomenis apie tuos, kurie galiausiai gauna tiesioginę arba netiesioginę naudą iš Sąjungos finansavimo;“;

2) 38 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Komisija tinkamu būdu ir laiku pateikia informaciją apie tuos, kurie galiausiai gauna tiesioginę arba netiesioginę naudą iš Sąjungos finansavimo, remdamasi duomenimis, surinktais pagal 129a straipsnį sukurtoje integruotoje ir sąveikioje elektroninėje informacijos ir stebėsenos sistemoje.

Šios dalies pirma pastraipa taip pat taikoma kitoms Sąjungos institucijoms, kai jos vykdo biudžetą pagal 59 straipsnio 1 dalį. Kai lėšų gavėjas yra juridinis asmuo, skelbiama informacija apie asmenis ir subjektus, kuriems priklauso daugiau kaip 15 proc. to subjekto akcijų.“;

b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Tinkamai atsižvelgiant į konfidencialumo ir saugumo, ypač asmens duomenų apsaugos, reikalavimus, skelbiama ši nekonfidenciali informacija:

a) gavėjo vardas, pavardė (pavadinimas);

b) teisinis gavėjo pobūdis, t. y.:

i) fizinis asmuo;

ii) juridinis asmuo;

iii) viešasis subjektas ar institucija;

iv) kita;

c) gavėjo buvimo vieta, t. y.:

i) gavėjo adresas, kai gavėjas yra juridinis asmuo;

ii) NUTS 2 lygio regionas, kai gavėjas yra fizinis asmuo;

d) suma, dėl kurios prisiimtas teisinis įsipareigojimas;

e) priemonės pobūdis ir tikslas;“

c) 4 dalis išbraukiama;

d) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Jei skelbiami asmens duomenys, informacija pašalinama praėjus penkeriems metams nuo finansinių metų, kuriais lėšos buvo teisiškai įsipareigotos, pabaigos. Tas pats taikoma ir juridinių asmenų, kurių oficialiame pavadinime nurodytas vienas ar daugiau fizinių asmenų, asmens duomenų atveju.“;

2021 m. lapkričio 23 d., antradienis

3) 63 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„1a. „Vykdydamos su biudžeto vykdymu susijusias užduotis, valstybės narės renka duomenis apie tuos, kurie galiausiai gauna tiesioginę arba netiesioginę naudą iš Sąjungos finansavimo, laikydamosi pagal 129a straipsnį sukurtos integruotos ir sąveikios elektroninės informacijos ir stebėsenos sistemos reikalavimų. Papildomi sistemos naudojimo konkrečiame sektoriuje reikalavimai gali būti nustatyti konkretiems sektoriams skirtose taisyklėse.““;

b) 2 dalies trečioje pastraipoje įterpiamas šis punktas:

„bb) renka duomenis apie tuos, kurie galiausiai gauna tiesioginę arba netiesioginę naudą iš Sąjungos finansavimo, naudodamosi pagal 129a straipsnį Komisija suteikta integruota ir sąveikia elektronine informacijos ir stebėsenos sistema;“;

c) 4 dalis papildoma šiuo punktu:

„bb) naudojasi pagal 129a straipsnį Komisija suteikta integruota ir sąveikia elektronine informacijos ir stebėsenos sistema;“;

4) Įterpiamas šis straipsnis:

„*129a straipsnis*

Integruota ir sąveiki elektroninė informacijos ir stebėsenos sistema

1. Komisija sukuria, naudoja ir suteikia galimybę naudotis finansų pareigūnams ir kitiems asmenims ir subjektams, dalyvaujantiems vykdant biudžetą, įskaitant kompetentingas nacionalines institucijas, atvejais, kai taikomas pasidalijamasis valdymas, integruota ir sąveikia elektronine informacijos ir stebėsenos sistema, apimančia bendrąją duomenų gavybos ir rizikos įvertinimo priemonę, kad būtų galima gauti ir analizuoti duomenis apie tuos, kurie galiausiai gauna tiesioginę arba netiesioginę naudą iš Sąjungos finansavimo.

2. 1 dalyje nurodyta sistema grindžiama standartizuotomis priemonėmis, skirtomis rinkti, lyginti ir apibendrinti informaciją ir duomenis apie galutinius Sąjungos lėšų gavėjus ir naudos gavėjus kontrolės ir audito tikslais. Sistema suteikia galimybę vykdyti veiksmingus patikrinimus, ar nėra interesų konfliktų, pažeidimų, dvigubo finansavimo problemų ir bet kokio netinkamo lėšų panaudojimo.

3. Sistemoje surinkta privaloma informacija, be kita ko, apima:

a) juridinio asmens PVM mokėtojo kodą arba registracijos numerį;

b) fizinio asmens nacionalinį identifikacinį numerį;

c) teisinį gavėjo pobūdį, t. y.:

i) fizinis asmuo;

ii) juridinis asmuo;

iii) viešasis subjektas ar institucija;

iv) kita;

d) rangovą (-us) ir subrangovą (-us);

e) tikrąjį (-uosius) savininką (-us), kai gavėjas, savininkas, rangovas arba subrangovas yra juridinis asmuo;

f) informaciją, ar naudos gavėjas taip pat gauna valstybės pagalbą;

g) visų naudos gavėjų ir tikrųjų savininkų kontaktinę informaciją.

4. Komisijai, Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF), Audito Rūmams ir, kai tai susiję su tvirtesniame bendradarbiavime pagal Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939 dalyvaujančiomis valstybėmis narėmis, Europos prokuratūrai, taip pat kitoms Sąjungos tyrimo ir kontrolės įstaigoms, įskaitant biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją, suteikiama prieiga prie 1 dalyje nurodytoje sistemoje esančios informacijos, jei to reikia jų funkcijoms vykdyti.

5. Bet koks asmens duomenų tvarkymas naudojant sistemą turi atitikti Reglamentą (ES) 2016/679.

6. Komisijai pagal 269 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės dėl 1 dalyje nurodytos sistemos naudojimo ir veikimo, įskaitant duomenų rinkimo ir prieigos prie sistemoje esančios informacijos taisykles.“;

5) 154 straipsnio 4 dalies pirmoje pastraipoje įterpiamas šis punktas:

„dd) užtikrina, kad būtų renkami duomenys apie tuos, kurie galiausiai gauna tiesioginę arba netiesioginę naudą iš Sąjungos finansavimo, 129a straipsnyje nurodytos sistemos reikalavimus tenkinančiu mastu;“;

6) 269 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 dalies pirmasis sakinys pakeičiamas taip:

„Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 70 straipsnio 1 dalyje, 71 straipsnio trečioje pastraipoje, 129a straipsnyje, 161 straipsnyje ir 213 straipsnio 2 dalies antroje ir trečioje pastraipose nurodytus deleguotuosius įgaliojimus.“;

b) 6 dalies pirmasis sakinys pakeičiamas taip:

„Pagal 70 straipsnio 1 dalį, 71 straipsnio trečią pastraipą, 129a straipsnį, 161 straipsnį ir 213 straipsnio 2 dalies antrą ir trečią pastraipą priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš.“.

Priimta …

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*